

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
ชื่อหลักสูตร การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ จำนวน ๖ ชั่วโมง
ด้านเกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิจิตร

ความเป็นมา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบางมูลนาก ดำเนินจัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นโครงการสำคัญตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.๒๕๖๖ มาตรา ๙ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตนครอบครัว ชุมชน หรือสังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ ที่มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยเพิ่มกำลังคนคุณภาพรองรับภาคการผลิตเป้าหมาย และพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นโยบายรัฐบาล : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อ ๒ การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิตมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ช่วงวัยแรงงานยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ แผนส่งเสริมการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : ประเด็น ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง การทำปุ๋ยหมักชีวภาพเป็นอาชีพอิสระที่ผู้เรียนสามารถนำมาเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรองได้ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้ง่ายไม่ยุ่งยาก

ดังนั้น สกร.ระดับอำเภอบางมูลนาก จึงได้จัดทำ หลักสูตร การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อฝึกการประกอบอาชีพ สามารถลดต้นทุน สร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพเสริมลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการส่งเสริมรายได้ ให้ชุมชนมีรายได้เสริมประจำวัน รายได้มั่นคง ในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้จริง

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

เป้าหมาย

เป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

- ทฤษฎี ๒ ชั่วโมง ๑๕ นาที
- ปฏิบัติ ๓ ชั่วโมง ๔๕ นาที

โครงสร้างหลักสูตร การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพ	<p>๑. ผู้เรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p> <p>๒. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพสามารถบอกคุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพการทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p> <p>๓. บอกวิธีขั้นตอนการผลิตได้</p> <p>๔. อธิบายวิธีการรักษาความปลอดภัยจากการใช้เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ได้</p>	<p>๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพ</p> <p>๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมพื้นที่ - การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - วิธีการผลิต - วิธีการเก็บเก็บรักษา - ขั้นตอนการผลิต 	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสาร ใบความรู้ สื่ออินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์ ความรู้เบื้องต้น คุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการผลิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>๒. ผู้เรียนสอบถามสัมภาษณ์ พูดคุยกับวิทยากร เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>๓. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อ และจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ตนเอง เพื่อตัดสินใจประกอบอาชีพ</p> <p>๔. นำผลการวิเคราะห์มาแลกเปลี่ยนกับผู้รู้เพื่อนในกลุ่มและวิทยากร</p> <p>๕. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพและตัดสินใจของตนเอง</p>	๓๐ นาที	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒.	ทักษะการประกอบอาชีพ	<p>๑. เตรียมพื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือในการผลิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p> <p>๒. จัดทำการทำปุ๋ยหมักชีวภาพตามขั้นตอนได้ถูกต้อง</p> <p>๓. เก็บรายละเอียดของงานได้เรียบร้อยสวยงาม</p> <p>๔. สรุปขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน</p>	<p>๑. การเตรียมพื้นที่</p> <p>๒. การเตรียมความพร้อม</p> <p>๓. การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ</p> <p>๔. วิธีการผลิต</p> <p>๕. อันตรายจากการใช้เครื่องมือการผลิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>๖. วิธีการเก็บรักษาการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพถูกวิธี</p> <p>๒. ผู้เรียนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ / สนทนากับผู้ประกอบการ</p> <p>๓. ผู้เรียนชมการสาธิตของวิทยากรพร้อมสัมภาษณ์ขั้นตอนและวิธีการผลิตทุกขั้นตอน</p> <p>๔. ผู้เรียนฝึกการทำดินปลูกและฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงานจนชำนาญ</p> <p>๕. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน</p>	๓๐ นาที	๒ ชั่วโมง
๓.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	<p>๑. คำนวณพื้นที่และราคาค่าแรง ค่าวัสดุในการผลิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p> <p>๒. หาลูกค้าและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p> <p>๓. อธิบายมาตรฐานของการผลิตได้</p> <p>๔. เจรจาดำรงราคากับลูกค้าได้อย่างราบรื่นและเป็นที่ยอมรับของลูกค้า</p> <p>๕. สรุปกระบวนการบริหารจัดการในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพได้</p>	<p>๑. การคำนวณต้นทุนในการผลิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ</p> <p>๒. การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า</p> <p>๓. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ</p> <p>๔. การเจรจาดำรงราคากับลูกค้า</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการค้าขาย ต้นทุนการผลิต การหาลูกค้า การประชาสัมพันธ์มาตรฐานของการบริการ และการเจรจาดำรงราคา</p> <p>๒. ผู้เรียนฝึกคำนวณราคา ค่าแรง และวัสดุ การหาลูกค้า และวิธีการประชาสัมพันธ์</p> <p>๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงานและฝึกเจรจาดำรงราคากับลูกค้า โดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริง</p> <p>๔. ผู้เรียน และผู้สอนสรุปกระบวนการบริหารจัดการในการทำดินปลูกได้</p>	๓๐ นาที	๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๓.๕ สามารถศึกษาข้อมูลการตลาดวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนได้</p> <p>๓.๖ สามารถกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาดได้</p> <p>๓.๗ สามารถคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้าได้</p>	<p>๓.๖ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาด</p> <p>๓.๗ การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p>	<p>๓.๖ การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการขาย</p>		
๔.	โครงการประกอบอาชีพ	<p>๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้</p> <p>๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้</p> <p>๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>๕. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p>	<p>๑. ความสำคัญของโครงการอาชีพ</p> <p>๒. ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ</p> <p>๓. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>๔. การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๕. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>	<p>๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p>	๓๐ นาที	๑๕ นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้		๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๕. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๖. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		
		สามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๑๕ นาที	-

สื่อการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้ / แผ่นพับ
๒. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. แบบประเมินผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (แบบ กศ.ตน.๗ (๑))
๓. แบบประเมินความพึงพอใจ (แบบ กศ.ตน.๑๐)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีผลการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติงานระหว่างเรียนและจบหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินจัดการศึกษาต่อเนื่องตามเกณฑ์ (แบบ กศ.ตน.๗ (๒)) โดยมีคะแนนรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีความพึงพอใจระดับ ดี ขึ้นไป

**หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม